

සේබියා දහමින් හුරු පුරුදු වෙමු සුසිරිත් - 01

ඒ අධිරජ ධර්මාශෝක ය. කුරිරු යුද්ධය නිසා හේ වණ්ඩාශෝක නම් විය. සිදු වූ මහා යුද අපරාධවලින් සිත වාචාගත නොහැකිව හේ සී මැදුරු කවචවෙන් බලාගත් වන ම සිටී. එක් වරම ඔහු තෙත ගැටුනේ සත් හැවිරිදි දරුවෙකි. කුඩා පැවිදි රුවකි. උන්වහන්සේ වඩාත් දුර ද ළඟ ද නොබලති. වටපිට ද නොබලති. වියදඬු පමණ යොමාගත් තෙත් ඇතිව සන්සුන්ව පියමන් කරති. දුටුවන්ගේ තෙත් සිත් පැහැර ගන්නේ ය. ප්‍රසන්න ය. ඒ නිග්‍රෝධ නම් සාමණේරයන් වහන්සේ ය. උන්වහන්සේගේ මේ ඉරියව් වණ්ඩාශෝකගේ සිත පැහැර ගන්නේ ය. උන්වහන්සේ රජමැදුරට කැඳවන ලදී. සුදුසු අසුනක හිඳිනා ලෙස ඇරයුම් ලැබ සිහසුනේ වැඩ හුන්හ. දහමක් දෙසන ලෙස අයදුමෙන් “අප්‍රමාදො අමතපදං”..... ආදී දහම් දේශනාව වදාළහ. වණ්ඩාශෝක ධර්මාශෝක විය. “යො හවෙ දහරො හික්ඛු”..... කුඩා හික්ඛු නමක් වුව ද සසුනෙහි සංවරව විනීතව සසුන් කිසෙහි මැනවින් යෙදෙත් නම් උන්වහන්සේ වළාකුලෙන් මිදුන සඳ සේ මෙලොව බබලවන්නේ ය. එදා ඒ කුඩා සාමණේරයන් වහන්සේ කළ මෙහෙවර නොවන්නට අද ලක්දිව පමණක් නොව මුළු ලොව ම බුදුදහම නොතිබෙන්නට ඉඩ තිබුණි. සන්සුන් හිමිනමකට පැ හැකි ප්‍රාතිහාර්ය කෙතරම් ද? සේබියා යනු ඒ කුඩා සාමණේර නමකගේ හික්මීමේ පිළිවෙතයි.

විනය යනු හික්මීම හෙවත් සංවරකමයි. හිලෑකමයි. හැඳිව්වකමයි. සීලය යනු ද විනයමයි. එයින් කය වචනය සංවර වෙයි. කෙලෙස් ධර්මයන් යටපත් වී සිත ද හික්මෙයි. එනිසා නිවන් මගට ද අනිවාර්යයෙන් උපකාර වන ධර්මයකි. එමනිසා සංවරය ගිහි පැවිදි හැමදෙනාට ම අත්‍යවශ්‍ය වූවෙකි. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ශික්ෂා පද පනවන ලද්දේ, මේ සියලු කරුණු හේතු කොට ගෙන ය. ඕනෑම සමාජයක යහ පැවැත්ම සඳහා විනය නීති (ව්‍යවස්ථා) මාලාවක් තිබිය යුතු වෙයි. ඒ ඒ සමාජයට ආවේණික වූ විනය නීති මාලාවක් වෙන් වෙන්ව ඇත. එම විනය නීතිවලට අනුව කටයුතු කරන තාක් කල් එම සමාජය පිරිහීමට පත් නොවෙයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් සංඝ සමාජය සඳහා ද විනය නීතිමාලාවක් පනවන ලදී. ඒවා පාරාජිකා පාලි, පාවිත්තිය පාලි, පරිවාර පාලි, වුල්ලවග්ග පාලි සහ මහ වග්ග පාලි යන විනය ග්‍රන්ථවල ඇතුළත් වෙයි. හික්ඛුන් වහන්සේලා හැමවිට ම එම විනය නීති මාලාවට ගරු කළ යුතු බව උන්වහන්සේ දේශනා කළහ. හික්ඛුන් වහන්සේ හැමවිටම විනයානුකූලව කටයුතු කරත් නම් විනය නීති උල්ලංඝනය නොකරත් නම් ඒ තාක් කල් හික්ඛුන් වහන්සේත් හික්ඛු සමාජයත් පරිහාණියට පත් නොවේ.

“අප්‍රසන්නානං වා පසාදාය පසන්නානංවා හියොභාවාය”

යන බුදු වදනට අනුව අප නො පැහැදුණු අයගේ පැහැදීම පිණිස ද පැහැදුණු අයගේ වඩාත් පැහැදීම පිණිස ද ක්‍රියා කළ යුතු ය. අප අහර වළඳන අදින-පොරවන ගමන්-බිමන් කරන යන එන හැමවිටකම හැමතැනකම ආචාර සම්පන්න වීම අවශ්‍ය ය. සේබියා යනු එසේ එදිනෙදා ප්‍රායෝගික ජීවිතයේ දී ලොකු කුඩා සෑම හික්ෂුවක් විසින් ම අනුගමනය කළයුතු ආචාරධර්ම පද්ධතියයි. ඒවා ගණනින් පන් සැත්තැව (75) කි. මෙම ආචාර ධර්ම ඕනෑම ශිෂ්ට සමාජයක තිබිය යුතු වැදගත් පිළිවෙත් ය. මේවායින් හික්ෂුණු පුද්ගලයා රජ සබයට වුව ද සුදුසු ය. සමාජයේ උසස් යැයි සම්මත ඇතැම් අය පවා මේ ආචාර ධර්ම නොසලකා හැරීම නිසා සමාජ පිළිකුලට පාත්‍රවනු අප දැක තිබේ. එසේ ම එවැනි ශක්තියක් බලයක් නොමැති වුව ද මේ ආචාර ධර්ම ආරක්ෂා කරන ඇතැම් පුද්ගලයින් සමාජයේ ප්‍රශංසාවට ලක්වන අයුරු ද අප නෙත ගැටී තිබේ.

සේබියා පැනවීමට මුල් වූවන් (හේතු)

බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමාන සමයේ මේ ආචාර ධර්ම ගරු නොකළ ඇතැම් පාඨමාන හික්ෂුන් වහන්සේලා වාසය කොට තිබේ. ඒ අතරින් අස්සජ්, පුනබ්බසුක, පණ්ඩුක, ලෝහිතක, මෙත්තිය සහ බුම්මජක නමින් හැඳින්වෙන ඡබ්බග්ගිය (හයේ කණ්ඩායම) හික්ෂුන් ප්‍රධාන වෙති. මේ සේබියා සිකපදවලින් බොහෝමයක් පනවන ලද්දේ උන්වහන්සේලාගේ විෂමාවාරයන් නිසා ය. ඔවුන්ගේ විෂමාවාර අසංවර වර්යා සේබියා හැත්තෑ තුනකට ම නිදානය වී තිබේ. කොසඹෑ නුවර සෝමනාරාමයේ දී හික්ෂුන් වහන්සේලා සුරු සුරු හඬ නගමින් අහර වැළඳීම නිසා පනස් එක් වැනි සේබියාව (න සුරු සුරු කාරකං.....) පනවනු ලැබී ය. පනස් පස් වැනි සේබියාව වූ ඉදුල් අතින් පැන් තලිය නොගත යුතු ය යන ශික්ෂාව (න සාමිසෙන හතෙට්ත....) පනවන ලද්දේ හගු ජනපදයේ සුංසුමාර ගිරියෙහි හේසකලා වනයෙහි දී හික්ෂුන් වහන්සේලා ඉදුල් අතින් පැන් භාජනය ගැනීම නිසා ය. මේ අනුව අනෙකුත් විනය නීති සේම සේබියා ද පනවනු ලැබුවේ හේතුවක් පදනම් කරගෙන ම ය.

සේබියා වර්ගීකරණය

ප්‍රාතිමෝක්ෂයෙහි සේබියා හැත්තෑ පහ කොටස් හතකට බෙදා දක්වා ඇත. හැදීම් පෙරවිම් ගමෙහි හැසිරීම් ආදී විවිධ තේමා අනුව මෙම බෙදා දැක්වීම සිදු වී ඇත. එය පෙළ පාඩම් කර ගැනීම සඳහා ද පහසුවකි. ඒ මෙසේ ය.

- 1. පරිමණ්ඩල වගහ 10
- 2. උජ්ජග්ගික වගහ 10
- 3. බම්හකත වගහ 10
- 4. සකකවච වගහ 10
- 5. කබල වගහ 10
- 6. සුරු සුරු වගහ 10
- 7. පාදුකා වගහ 15

යනුවෙනි. මෙහි දී අප සාකච්ඡා කරනුයේ දෙවැනි ශ්‍රේණියේ දී සාකච්ඡා නොකළ කොටස් ය.

උජ්ජගහික වගගය - 10

(ගමෙහි හැසිරීම හා වැඩහිදීම)

මිනිසා යනු සමාජ සත්ත්වයෙකි. ඔහු නිරන්තරයෙන් වර්යාවන් ප්‍රදර්ශනය කරන අවස්ථා දෙකකි. එනම්, කය සහ වචනය යි. කායික වාචසික සංවරය සීලාවාරකම යි. ඒවායෙහි අසංවර බව අසීලාවාරකම යි. සීලාවාරකමට සමාජයේ වැදගත්කමක් ඇති අතර අසීලාවාරකමට ඇත්තේ, පිළිකුලකි. එමනිසා ගිහි-පැවිදි හේදයකින් තොරව සීලාවාරකමෙහි වැදගත්කම ඉස්මතු වන්නේ ය. දෙවන “උජ්ජගහික වගගයේ” දී අපේක්ෂා කරන්නේ ගමෙහි හැසිරෙන භික්ෂුව විසින් ප්‍රදර්ශනය කළයුතු සීලාවාරකමයි.

“උජ්ජගහික” වග්ගයෙහි භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් ගමෙහි හැසිරීම හා වැඩහිදීම පිළිබඳ ව ශික්ෂා පද දහයක් ඇතුළත් වේ. “උජ්ජගහික” යනු මහ හඬින් සිනාසීමයි. මහ හඬින් සිනා ඇතිව ඇතුලු ගමෙහි හෝ නගරයෙහි වැඩමවීම හෝ වැඩහිදීම නො කළ යුතු ය. විශේෂයෙන් සිනහ මුසු මුවින් සිටීම භික්ෂුවකගේ අනන්‍යතාවකි. අනතිමානී බවෙහි සංකේතයකි. එහෙත් එය අනෙකාගේ ප්‍රසාදය දැනවෙන ආකාරයෙන් සිදු විය යුතු ය. තවෙකකු අපහාසයට හෝ උපහාසයට ලක්වන ආකාරයෙන් සිදු නොවිය යුතු ය. තවද අනෙකාගේ අප්‍රසාදයට හේතු නො විය යුතුවේ. “කොමාරකමීදං භික්ඛවෙ අරියස්ස චිත්තෙ යදීදං අතිවෙලං දන්තවිදංසකං හසිතං” යනුවෙන් බොහෝ වේලා දත් විදහා සිනහාසීම බොළඳ ක්‍රියාවකැයි, දේශනා කොට තිබේ. එසේ ම “අලං වො ධම්මස්සමොදිනානං සිතං සිතමතං” යනුවෙන් භික්ෂුවකට දත් නොපෙනෙන සේ කරන මදසිනහව සුදුසු යැයි දක්වා තිබේ. උස් හඬින් සිනාසෙමින් මහජනයා අතර හැසිරීම භික්ෂුවකට කිසිසේත් ම නොගැලපෙයි.

මීළඟට ගමෙහි මහජනයා අතර හැසිරීමේ දී සැලකිලිමත් වියයුතු හැසිරීම් හතරක් මෙම වග්ගයේ දී දැක්වේ. “අප්පසද්දො” යන්නෙන් භික්ෂුවක් ගමෙහි හැසිරෙන විට දී කතාබහ කරන විට හැකිතරම් මද හඬින් කතා කළයුතු බව කියවෙයි. මෙයින් ධර්ම දේශනා හෝ පිරිත් දේශනා අදහස් නොකෙරේ. සාමාන්‍යයෙන් මිනිසුන්ගේ ගමනබිමතේ දීත් ඉදගෙන සිටින විට ද කතාබස් කරන විට ද අතපය විසිකිරීම් පැද්දීම් සෙළවීම් නිතර දක්නට ලැබේ. එබඳු යම්යම් අවිනිත හැසිරීම් බොහෝ අයට ඇඹබැහි වී තිබෙනු පෙනේ. එය අනෙකාගේ උපහාසයට හෝ භාසාසයට ලක්වන බව ඇතැම් විට ඔවුන්ට දැනෙන්නේ නැත. “කායප්පලවාලකං” යනු කය ඒ මේ අත සොළවමින් යමක් කිරීම හෝ හිදගෙන සිටීමයි. “බාහුප්පලවාලකං” යනු දැන එහෙ මෙහෙ අත සොළවමින් ගමන් කිරීම හිදීම හෝ දම් දෙසන විට අනවශ්‍ය පරිදි දැත් සෙළවීම නොකළ යුතු බවයි. එයින් යම් යම් කරුණු පැහැදිලි කිරීම සඳහා යොමු කරන හස්ත මුද්‍රා අදහස් නොකෙරේ. “සීසප්පලවාලකං” යනු හිස එහේ මෙහේ සෙළවීමයි.

කුඩා කල සිට ම භික්ෂුවක් මේ සේබියාවලට පුහුණු කරවන්නේ එබඳු ඇඹබැහිවීම් ඇති නොවන්නට ය. භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් ළඟ අනුන්ගේ උපහාසයට ලක්වන එබඳු හැසිරීම් කිසිවක් නොතිබිය යුතු ය. භික්ෂුවක් කාගේත් ප්‍රසාදයට ලක්වන කෙනෙක් වන්නේ මේ හැසිරීම්වලින් තොර වූ විටයි.

උප්ප්ගහික වගගය - පෙළ සහ තේරුම

01. න උප්කඩගහිකාය අන්තර්ගතය ගම්සසාමිති සිකඛා කරණියා.
හඬ නගා සිනාසෙමින් ඇතුළු ගමෙහි නොයන්නෙමි'යි හික්මිය යුතු ය.
02. න උප්කඩගහිකාය අන්තර්ගතය නිසිදිසසාමිති සිකඛා කරණියා.
හඬ නගා සිනාසෙමින් ඇතුළු ගමෙහි නොහිදින්නෙමි'යි හික්මිය යුතු ය.
03. අප්පසදෙදා අන්තර්ගතය ගම්සසාමිති සිකඛා කරණියා.
වැඩි ශබ්දයකින් තොරව ඇතුළු ගමෙහි යන්නෙමි'යි හික්මිය යුතු ය.
04. අප්පසදෙදා අන්තර්ගතය නිසිදිසසාමිති සිකඛා කරණියා.
වැඩි ශබ්දයකින් තොරව ඇතුළු ගමෙහි නො හිදින්නෙමි'යි හික්මිය යුතු ය.
05. න කායප්පවාලකං අන්තර්ගතය ගම්සසාමිති සිකඛා කරණියා.
ඇඟපත සොලවමින් ඇතුළු ගමෙහි නො යන්නෙමි'යි හික්මිය යුතු ය.
06. න කායප්පවාලකං අන්තර්ගතය නිසිදිසසාමිති සිකඛා කරණියා.
ඇඟපත සොලවමින් ඇතුළු ගමෙහි නො හිදින්නෙමි'යි හික්මිය යුතු ය.
07. න බාහුප්පවාලකං අන්තර්ගතය ගම්සසාමිති සිකඛා කරණියා.
අත් සොලවමින් ඇතුළු ගමෙහි නො යන්නෙමි'යි හික්මිය යුතු ය.
08. න බාහුප්පවාලකං අන්තර්ගතය නිසිදිසසාමිති සිකඛා කරණියා.
අත් සොලවමින් ඇතුළු ගමෙහි නො හිදින්නෙමි'යි හික්මිය යුතු ය.
09. න සීසප්පවාලකං අන්තර්ගතය ගම්සසාමිති සිකඛා කරණියා.
හිස වනමින් ඇතුළු ගමෙහි නො යන්නෙමි'යි හික්මිය යුතු ය.
10. කායප්පවාලකං අන්තර්ගතය නිසිදිසසාමිති සිකඛා කරණියා.
හිස වනමින් ඇතුළු ගමෙහි නො හිදින්නෙමි'යි හික්මිය යුතු ය.

අභ්‍යාස

01. විනය යන්තෙහි වචනාර්ථය පැහැදිලි කරන්න.
02. "සේඛියාවන්හි මා දකින වැදගත්කම" යන මාතෘකාව යටතේ රචනාවක් ලියන්න.
03. සේඛියා අර්ථ සහිතව වනපොත් කරන්න.

“මේ ශාසනය කෙරාටිකයන්ගේ වත් දුෂ්ටයන්ගේ වත් නොව
 මහා කාරුණික බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ය. එහෙයින්
 උන්වහන්සේ වෙනුවෙන් ජීවත් වෙනු.
 සිවුරු හරින්නට එපා.....
 - හික්කඩුවේ ශ්‍රී සුමංගල නාහිමි -

සන්තිඥියා සන්තමානසා
 සන්තං තෙසං ගතං ධීතං
 ඔක්කිත්ත වකඛු මිතභාණි
 තාදිසා සමණා මම

 ඉඤ්ඤිය සංවරය. මනස සන්සුන්ය.යන එන සිටින විට බිමට
 හරවාගත් ඇස් වෙති. පමණට කතා කරති. මාගේ ශ්‍රමණයන්
 වහන්සේලා එබඳුය.

 කායකමම. සුඛී තෙසං
 වාචාකමම. අනාවිලං
 මනෝ කමම. සුවිසුද්ධං
 තාදිසා සමණා මම

 මාගේ ශ්‍රමණයන් වහන්සේලා කයෙන් පිරිසිදුය. වචනයෙන්
 පිරිසිදුය. නොකැළැල් ය. මනස පිරිසිදුය. මාගේ ශ්‍රමණයන්
 වහන්සේලා එබඳුය.

 - ධම්මපද්ධ කථා - චූළ සුභඤ්ඤා ව්‍යථු-